

WET- EN REGELGEVING GENDERGERELATEERD GEWELD¹

GEWELD IS NIET GEWOON

Movisie en Pharos maakten samen het handboek Geweld is niet gewoon waarin je over alle hier genoemde vormen informatie kunt vinden: wat is het? Welke wet- en regelgeving is geldig? Etc. Voor meer informatie: Pharos.nl

SEKSUELE INTIMIDATIE

Seksuele intimidatie is seksueel getinte aandacht of toenadering die als ongewenst wordt ervaren. Deze kan verbaal, non-verbaal of fysiek zijn. Het kan bij intimidatie gaan om strafbare vormen van seksueel geweld, zoals aanranding, of om het plegen van ontucht met misbruik van gezag. Het kan ook gaan om niet-strafbare 'lichere' vormen zoals het maken van een seksueel getinte opmerking. Seksuele intimidatie is opgenomen in de Arbeidsomstandighedenwet. Werkgevers zijn op grond van de Arbo-wet, verplicht om beleid tegen seksuele intimidatie, agressie en geweld te voeren. Voor meer informatie: seksueelgeweld.info.

GEDWONGEN PROSTITUTIE

In Nederland is prostitutie niet strafbaar als de prostituee (v/m) boven de 18 jaar is, én afkomstig is uit een land uit de Europese Unie of een verblijfsvergunning heeft. Iedere prostituee moet in het bezit zijn van een werkvergunning.

Iemand dwingen tot prostitutie is altijd verboden en strafbaar. Vrouwen, kinderen én mannen kunnen slachtoffer worden van gedwongen prostitutie. Gedwongen prostitutie is mensenhandel. Mensenhandel wordt gedefinieerd als het uit winstbejag misbruik maken van en uitbuiten van mensen als een vorm van moderne slavernij, waarbij sprake is van fundamentele schending van de mensenrechten (Wetboek van Strafrecht, art. 273a). Om mensenhandel tegen te gaan heeft de Nederlandse regering wetswijzigingen geïnitieerd rondom de registratie van de prostitutie in de gemeentes. Volgens de voorgestelde wetswijziging komt er voor alle soorten seksbe-

¹ Gebaseerd op: Handboek Geweld is niet gewoon; Movisie en Pharos, 2014. en De digitale informatie voor voorlichters over taboes: www.movisieacademie.nl

drijven (bordelen, clubs, escortbedrijven, bioscopen, massagesalons) een vergunningplicht. Voor zelfstandig werkende prostituees komt een registratieplicht. Daarnaast worden klanten die gebruik maken van illegale prostitutie strafbaar. Voor meer informatie: comensha.nl

JEUGDPROSTITUTIE

Over jeugdprostitutie wordt gesproken als de prostituee (v/m) jonger is dan 18 jaar. Prostitutie onder 18 jaar is strafbaar. Dit geldt zowel voor exploitanten als voor klanten die gebruik maken van minderjarige prostituees. Voor meer informatie: Nationaalrapporteur.nl.

GEEN WETTIGE VERBLIJFSVERGUNNING?

Voor slachtoffers van mensenhandel kan het feit dat ze geen verblijfsstatus hebben, reden zijn om geen hulp te zoeken. Voor deze gevallen is de B9-regeling van belang. De term B9-regeling verwijst naar hoofdstuk B9 uit de 'Vreemdelingencirculaire, bedoeld voor slachtoffers en getuigenaangevers van mensenhandel. Het doel ervan is dat slachtoffers van mensenhandel aangifte kunnen doen, zonder dat zij onmiddellijk uit het land worden uitgezet. De B9-regeling geeft het recht op bedenkijd of een reflectieperiode van drie maanden waarin het slachtoffer in alle rust kan besluiten al dan niet aangifte te doen. De verwijdering uit Nederland wordt gedurende deze periode opgeschort. Het recht op aangifte is gekoppeld aan het recht op een tijdelijke verblijfsstatus (gedurende en ten behoeve van de strafrechtelijke procedure), het recht op opvang en het recht op (medische) zorg. Deze voorzieningen vloeien voort uit het recht op verblijf en hebben als doel slachtoffers niet alleen juridisch maar ook feitelijk in staat te stellen in Nederland te verblijven.

Voor meer informatie: Nationaalrapporteur.nl

HUISELIJK GEWELD

Veel vormen van huiselijk geweld zijn strafbaar. Slachtoffers kunnen aangifte doen, maar ook getuigen van geweld kunnen naar de politie gaan. Bij ingrijpen, aanhouding en vervolging door politie en OM wordt gebruik gemaakt van de volgende wet- en regelgeving: Wetboek van Strafrecht

- ★ Misdrijf tegen de openbare orde (art. 138);
- ★ Misdrijven tegen de zeden (art. 242, 243, 246);
- ★ Verlating van hulpbehoevenden (art. 255, 257);
- ★ Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid (art. 282, 284, 285, 285b);
- ★ Misdrijven tegen het leven gericht (art. 287, 289);
- ★ Mishandeling (art. 300 t/m 304);
- ★ Vernieling of beschadiging (art. 350).

WETBOEK VAN STRAFVORDERING

- ★ Artikel 67. Voor meer informatie: Huiselijkgeweld.nl

VREEMDELINGENRECHT

Mensen die voor hun verblijfsvergunning afhankelijk zijn van partners en binnen drie jaar bij die partners weggaan, verliezen het recht om in Nederland te verblijven. Maar is de relatie verbroken omwille van bewezen geweld dan kan men een zelfstandig verblijfsrecht krijgen. Een slachtoffer moet daarvoor bijvoorbeeld een medische verklaring van haar huisarts hebben, of een melding of aangifte bij de politie. Dit geldt ook voor vrouwen die door hun partner misbruikt werden in het land van herkomst. Verbreking van de relatie tijdens de asielprocedure heeft meestal geen invloed op de procedure.

WET TIJDELIJK HUISVERBOD

De Wet tijdelijk huisverbod houdt in dat een pleger van huiselijk geweld (a) zijn of haar woning tien dagen niet mag betreden en (b) geen contact mag opnemen met partner en eventuele kinderen. Het huisverbod heeft tot doel escalatie te voorkomen door te voorzien in een afkoelingsperiode waarbinnen hulpverlening op gang kan komen. Professionals die met deze wet te maken hebben, kunnen meer informatie vinden op Huiselijkgeweld.nl.

WET MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Deze wet is in juli 2013 van kracht gegaan. De wet heeft tot doel vroegtijdig signaleren en handelen te bevorderen. Organisaties en zelfstandige professionals in welzijn, (jeugd)gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning en justitie worden verplicht de meldcode te hanteren. De meldcode is geen meldplicht maar biedt handvatten voor zorgvuldig onderzoek van signalen en andere stappen alvorens tot een melding of handeling te komen.

Voor meer informatie: Meldcode.nl.

EERGERELATEERD GEWELD

Voor eengerelateerd geweld bestaat geen aparte wetgeving en niet alle vormen zijn strafbaar. Het strafrecht kan worden ingezet als de dreiging van eengerelateerd geweld de strafrechtelijke normen overschrijdt. Hieronder worden mogelijke vormen van eengerelateerd geweld genoemd die strafbaar zijn. Ook achterlating en kindontvoering kunnen hieronder vallen.

- ★ Zeden (art. 239 t/m 253);
- ★ Belediging (art. 261 t/m 271);
- ★ Vrijheidsberoving (art. 282);
- ★ Bedreiging en intimidatie (art. 284-285);
- ★ Levensdelicten (art. 287 t/m 295);
- ★ Mishandeling (art. 300 t/m 306);
- ★ Dood, zwaar lichamelijk letsel (art. 307-308);
- ★ Diefstal met geweld (art. 312 lid 1 en lid 2 sub 4).

Voor meer informatie Huiselijkgeweld.nl

HUWELIJKSDWANG

Huwelijksdwang is bij wet strafbaar, want iemand dwingen tot huwelijkssluiting is een misdrijf. Sinds eind 2015 is de Wet tegengaan huwelijksdwang van kracht. Het Openbaar Ministerie kan met deze wet onder andere een huwelijk tegengaan als er duidelijk sprake is van huwelijksdwang. Ook zijn er meer mogelijkheden om een gedwongen huwelijk nietig te verklaren. Om te kunnen trouwen moeten beide aanstaande echtgenoten meerderjarig zijn. De in het buitenland rechtsgeldig gesloten huwelijken van minderjarigen worden alleen in Nederland erkend als de echtgenoten, op het moment dat zij in Nederland erkenning van huwelijk vragen, achttien jaar zijn. Voor meer informatie:

- ★ Huwelijkswangenachterlating.nl
- ★ Wet tegen huwelijksdwang: kis.nl

HUWELIJKSE GEVANGENSCHAP

Huwelijkse gevangenschap is strafbaar. Op 1 juli 2013 is het Wetboek van Strafrecht gewijzigd om de mogelijkheden tot strafrechtelijke aanpak van huwelijksdwang, polygamie en vrouwelijke genitale verminking te verruimen. Dankzij het amendement Arib-Hilkens is dit wetsvoorstel uitgebreid met 'huwelijkse gevangenschap' en valt het daarmee onder de strafbaarheid van het algemene dwangartikel 284 van het Wetboek van Strafrecht. Nederland is hiermee het eerste land in de wereld dat huwelijkse gevangenschap als een strafbaar feit heeft gedefinieerd". (Femmes for Freedom pleit hiervoor "... een nieuwe wet in het Burgerlijk Wetboek waarin staat dat na de ontbinding van het (Nederlands) burgerlijk huwelijk, het huwelijk naar het recht van het andere land ontbonden moet worden indien één van de partijen dit wenst").

Voor meer informatie: Femmesforfreedom.com

WET- EN REGELGEVING

ANTIDISCRIMINATIE EN GELIJKHEID

GELIJKE RECHTEN VOOR HOMO- EN BISEKSUELEN

De Nederlandse staat erkent drie soorten huwelijken: twee volwassen mannen, twee volwassen vrouwen, volwassen man en een volwassen vrouw. Twee mannen en twee vrouwen kunnen ook kinderen adopteren. Of ze kunnen een kind dat niet biologisch verwant is aan beiden samen als ouders opvoeden. Ook voor mensen die ongehuwd samen wonen gelden dezelfde rechten. Deze rechten passen bij het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod die zijn verankerd in de *Universele Verklaring van de Rechten van de Mens*, artikel 1: alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en in rechten geboren.

Als iemand op grond van seksuele voorkeur wordt lastiggevalen, bedreigd, gestalkt, verkracht en/of mishandeld, is dit strafbaar. Discriminatie van lesbische vrouwen, homomannen en biseksuele personen is verboden op basis van de Wet Algemene Gelijke Behandeling. Dat betekent bijvoorbeeld dat het verboden is om iemand te ontslaan die homo- of biseksueel blijkt of een persoon te weigeren een woning te verhuren omdat deze homo- of biseksueel is. Voor meer informatie: Radar.nl

DISCRIMINATIE TRANSGENDERS VERBODEN

In Nederland hebben mensen die transgender zijn, de mogelijkheid om hun lichaam medisch aan te laten passen aan hun identiteit. Het wordt deels vergoed door de zorgverzekering maar er zijn helaas lange wachtlijsten voor de medische centra die deze behandelingen uitvoeren. Als iemand op grond van diens genderidentiteit of genderexpressie wordt lastiggevalen, bedreigd, gestalkt, verkracht en/of mishandeld, is dit strafbaar. Discriminatie van transgenders is verboden op basis van het strafrecht en de Wet Algemene Gelijke Behandeling. Ook discriminatie van mensen die aan travestie doen, is strafbaar. Dat betekent bijvoorbeeld dat het verboden is om iemand te ontslaan die transgender blijkt of een persoon te weigeren een woning te verhuren omdat deze transgender is of aan travestie doet. Voor meer informatie: Transgenderinfo.nl

GELIJKHEID MAN EN VROUW

Vrouwen en mannen zijn voor de Nederlandse wet gelijk. Discriminatie is verboden op basis van het strafrecht en de Wet Algemene Gelijke Behandeling. Dat betekent bijvoorbeeld dat het verboden is om iemand een baan of woning te weigeren vanwege diens sekse. Voor meer informatie: Radar.nl

